

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa **Ing. Mgr. J. K.**, bytom G., P. proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v P. z 19. augusta 2011, č. k. 5Sd/36/2011-22, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v P. z 19. augusta 2011, č. k. 5Sd/36/2011-22, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 19. augusta 2011, č. k. 5Sd/36/2011-22, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 28. januára 2011 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 14. apríla 2011, toho istého čísla, ktorými odporkyňa podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok od 1. augusta 2010 a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Právo na náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že odporkyňa svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že navrhovateľ k uvedenému dňu nezískal 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia, a keďže nedovŕšil dôchodkový vek pred 1.januárom 2004 a ani v období od 1.januára 2004 do 31.decembra 2007, ustanovenie § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. sa na neho nevzťahuje. Podľa názoru krajského súdu ustanovenie § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nemožno vykladať v neprospech navrhovateľa. Krajský súd považoval za nesporné, že navrhovateľ odpracoval v I. pracovnej kategórii (1. kategórii funkcií) 33 rokov, aj keď v inom systéme dôchodkového zabezpečenia, a tým dovŕšil dôchodkový vek dosiahnutím 55 roku veku, a teda sa na neho vzťahuje ustanovenie § 293aa v spojení s ustanovením § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Poukázala na to, že doba služobného pomeru od 1.júna 1965 do 30. decembra 1999 ako aj obdobie štúdia navrhovateľa od 1. septembra 1965 do 31. augusta 1966 na Vojenskej škole J. Žižku v Bratislave a od 1. septembra 1966 do 30. júna 1969 na Vyššom delostreleckom učilišti v Martine boli navrhovateľovi zhodnotené na nárok na výsluhový dôchodok, ktorý aj v súčasnosti vypláca Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, a preto sa nepovažuje toto obdobie podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na dôchodok podľa tohto zákona. V civilnom zamestnaní (vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia) navrhovateľ získal obdobie dôchodkového poistenia, zaradené do III. pracovnej kategórie, v dĺžke 11 rokov a 276 dní, nespĺňa podmienky určené v § 274 zákona, a preto mu nevznikol nárok na určenie dôchodkového veku z I. pracovnej kategórie. Keďže navrhovateľ ku dňu 1. augusta 2010, od ktorého žiadal priznať starobný dôchodok a ku ktorému dovŕšil vek 62 rokov, nebol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, nevznikol mu nárok na starobný dôchodok k uvedenému dňu. Námietky navrhovateľa, že sa na neho vzťahuje ustanovenie § 293aa v spojení s § 273 ods. 5 zákona odporkyňa považuje za neodôvodnené, pretože navrhovateľ nedovŕšil dôchodkový vek pred 1. januárom 2004, ale až 1. augusta 2010. Z uvedených dôvodov odporkyňa namietla, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a preto žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a preskúmané rozhodnutia potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne poukázal na zásadu zachovania už vzniknutých nárokov a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu opravného prostriedku navrhovateľa a v medziach odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku..

Medzi účastníkmi bola sporná otázka zachovania nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku z dôvodu splnenia vekovej podmienky 55 rokov (§ 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 293aa v spojení s § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že žiadosťou z 3. decembra 2010 požiadal navrhovateľ o starobný dôchodok od 1. augusta 2010. Nebolo sporné, že vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia navrhovateľ v rokoch 1963 až 1965 a 2000 až 2009 získal 11 rokov a 276 dní poistenia v III. pracovnej kategórii.

Podľa § 65 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2007 poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec, ktorý dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 (§ 273 ods. 2), má nárok na starobný dôchodok podľa tohto zákona, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil vek najmenej 62 rokov. Nárok na starobný dôchodok vzniká najskôr od 1. januára 2005.

V zmysle § 293aa ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2008 poistencovi, ktorý pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok a do 31. decembra 2007 nezískal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok

na starobný dôchodok, sa podmienky na nárok na starobný dôchodok po 31. decembri 2007 posudzujú podľa § 273 ods. 5.

Rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z 3.februára 2000 č.: 65407009293409-VÚSZ/DO 2 bol navrhovateľovi podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. priznaný výsluhový dôchodok od 31. decembra 1999, teda odo dňa prepustenia zo služobného pomeru, pretože vykonával službu najmenej 20 rokov. Pre nárok na tento dôchodok a jeho výšku bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby vo vojenskej škole od 1. júna 1965 do 31. mája 1967, ďalšia služba vo vojenskej škole od 1. júna 1967 do 31. júla 1969 a doba služby vojaka z povolania od 1. augusta 1969 do 30. decembra 1999 v celkovom rozsahu 34 rokov a 7 mesiacov, z toho 33 rokov v 1. kategórii funkcií a 1 rok v 2. kategórii funkcií.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Ustanovenie § 274 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. zakotvuje zásadu zachovania získaných nárokov, rešpektujúc predchádzajúcu právnu úpravu (zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov), podľa ktorej sa nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie zachovávajú do 31.decembra 2023. Z toho dôvodu pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok z titulu výkonu zamestnaní zaradených do zvýhodnenej pracovnej kategórie nie je možné pre navrhovateľa stanoviť iné (menej výhodné) podmienky, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou. Toto ustanovenie umožňuje vznik nároku na starobný dôchodok pred dovŕšením 62. roku veku.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do 1. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Je zrejmé, že navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č.100/1988 Zb., ktorá sa na profesionálnych vojakov nepoužije od 1. mája 1998 (§ 103 ods. 1

bod 2 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov). Do uvedeného dňa navrhovateľ bol zúčastnený na dôchodkovom zabezpečení (poistení) vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia (poistenia).

Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku v zmysle § 28 zákona č. 114/1999 Z. z. nie je rozhodujúca okolnosť, či navrhovateľ vykonával službu v 1. kategórii funkcií.

Výkon služby v I. kategórii funkcií navrhovateľovi teda nebol zohľadnený pre nárok a výšku dávky výsluhového zabezpečenia. Nároky vyplývajúce zo zamestnaní zaradených v minulosti do I. a II. pracovnej kategórie, resp. I. a II. kategórie funkcií, spočívajúce v znížení vekovej hranice pre nárok na starobný dôchodok sa vzhľadom na znenie § 274 ods. 1 zákona 461/2003 Z. z. zachovávajú bez ohľadu na to, či išlo o výkon služby policajtov a vojakov, alebo výkon iného zamestnania, alebo o kombináciu takýchto činností. Pri inom riešení by dochádzalo k nerovnosti oprávnených osôb pred zákonom a ich prípadnej diskriminácii len preto, že zamestnanie (poistená činnosť) bolo vykonávané v ozbrojených zboroch.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ splnil podmienku odpracovania 20 rokov v I. pracovnej kategórii pre vznik nároku na starobný dôchodok dňom dovŕšenia 55 rokov veku podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 14 ods.4 a § 21 ods. 1 písm. b) zákona č.100/1988 Zb. Vek 55 rokov navrhovateľ dosiahol dňom 1.augusta 2003. Keďže ku dňu 1.augusta 2010 splňal aj podmienku viac ako 10 rokov v tzv. civilnom zamestnaní, splnil vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia všetky podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 293aa ods. 1 v spojení s § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladne so zákonom a preto podľa § 250ja ods.3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok od 1. augusta 2010 znovu, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods.1 a § 151 ods.1 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a odporkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová